

TEIN4citizens – Zapojení občanské společnosti přeshraničních regionů pro budoucnost Evropy

Mobilita, životní prostředí, kultura, identita a mnohojazyčnost - bez hranic v Evropě?

Spolu s Eurodistriktem Štrasburk-Ortenau uspořádal Euro-Institut mezi 13. a 22. dubnem 2021 osm online workshopů a panelovou diskusi o německo-francouzské přeshraniční spolupráci, v nichž více než 130 občanů diskutovalo spolu se zástupci místní politiky, orgánů EU a dalších příhraničních regionů o svých podnětech pro budoucnost Evropy. Důraz byl kladen na čtyři témata: mobilita, životní prostředí, kultura, mnohojazyčnost a identita. Očekávání byla formulována nejen pro regionální politické činitele s rozhodovací pravomocí v regionu Horního Rýna, ale také pro ty na celoevropské úrovni.

V souvislosti s pandemií koronaviru, která postihla tamní obyvatele zejména v důsledku uzavření hranic na jaře 2020, vyjádřilo mnoho účastníků přání posílit přeshraniční a evropskou spolupráci a naději, že návrhy přednesené během akce dají nový impuls přeshraničním projektům s cílem realizovat Evropu otevřených hranic.

1. Budoucnost místní přeshraniční spolupráce

Stejně jako v jiných příhraničních regionech má každodenní život mnoha občanů v regionu Horního Rýna přeshraniční rozměr. Vzhledem k tomu, že to není vždy možné bez překážek a omezení, účastníci formulovali řadu myšlenek a očekávání na podporu přeshraniční spolupráce v Horním Rýně.

Jazyk nebo **mnohojazyčnost formují** vlastní identitu a jsou klíčem ke komunikaci v přeshraničním regionu. Účastníci se shodli na tom, že výuka jazyků musí být podporována od raného věku, a to i mimo školu, například prostřednictvím iniciativ občanské společnosti, které občanům, školám a městům dávají příležitost setkat se a vybudovat síť vzájemných kontaktů. Kromě toho má vzdělávání učitelů a uznávání jejich vysokoškolských titulů zásadní význam pro podporu mobility zaměstnanců do sousedních zemí, včetně možnosti učit se od rodilých mluvčích.

Přeshraniční **kultura** je zde pro všechny věkové kategorie, takže v této oblasti je nezbytné lépe informovat aktéry na obou stranách hranice. Aby se usnadnil přístup k této nabídce, je třeba zlepšit informace o této nabídce, např. prostřednictvím přeshraničního kulturního kalendáře.

Mobilita podporuje růst přeshraničního regionu. Jednou z priorit občanů bylo zlepšení přeshraničních služeb v oblasti veřejné dopravy. Ty by měly zahrnovat nejen lepší frekvenci, ale také společný tarifní systém, který usnadní nákup jízdenek. Toho by bylo možné dosáhnout mimo jiné prostřednictvím aplikace pro přeshraniční mobilitu. Důraz byl kladen také na další rozvoj alternativních možností dopravy, zejména cyklistiky a využívání vodních cest.

Účastníci považují **ochranu životního prostředí** za velmi důležitou i pro přeshraniční optiku, přičemž zmíněno bylo zejména zlepšení kvality ovzduší a přeshraniční uznávání ekologických plaků. Občané rovněž doufali v pomoc místní úrovně v oblasti ochrany podzemních vod a výroby energie šetrné k životnímu prostředí.

Nápady a návrhy pro budoucnost Evropy

Občané příhraniční oblasti často zažívají dopady evropské integrace. Příležitosti, ale i z toho vyplývající výzvy, jsou zde obzvláště přítomny. Proto byly myšlenky a názory na budoucí rozvoj Evropy diskutovány také v e-prostoru.

Aby bylo možné plně provádět **zásadu mnohojazyčnosti**, která je považována za srdce evropské identity, účastníci vyzvali k plnému uplatnění Evropské charty regionálních a menšinových jazyků ve všech členských státech EU. Kromě toho byla několikrát diskutována myšlenka evropské vícejazyčné mediální platformy, která by umožnila sledovat filmy a seriály v původním jazyce a titulky ve všech ostatních evropských jazycích. Výměna a setkání také hrají důležitou roli při podpoře mnohojazyčnosti; jednou z myšlenek by bylo zavést program podobný programu Erasmus+ pro všechny věkové kategorie a profesní skupiny.

Přístup ke **kulturním** akcím hraje také důležitou úlohu na evropské úrovni s cílem podpořit společné evropské kulturní dědictví. Pro rozšíření této nabídky je zásadní financování. Účastníci požadovali, aby evropská úroveň nejen usnadnila přístup k financování, zejména malým institucím, ale také poskytla větší podporu pro posílení zapojení umělců, aktérů a dalších kulturních odborníků do společných projektů.

Aby byl zaručen volný pohyb osob jako jedna ze čtyř základních svobod EU a **mobilita bez překážek**, bude v budoucnu nezbytná zvýšená koordinace mezi členskými státy EU, zejména v pandemických situacích. Rychlá, efektivní, uživatelsky přívětivá a levná dopravní spojení jsou však důležitá i mimo dobu krizí. Podle účastníků by tohoto bylo možno dosáhnout mimo jiné zavedením ECBM do evropského práva. Jako důležité téma bylo zmíněno také napojení venkovských oblastí na tuto infrastrukturu a společné tarifní systémy.

Nápady účastníků v oblasti **životního prostředí volaly po** evropské harmonizaci a zpřísnění norem týkajících se znečištění ovzduší a vody. Zdravé životní prostředí by mělo přispět k dobré životní úrovni všech občanů EU, takže diskutující zmínili i žádoucí menší použití plastových obalů a zákaz používání glyfosátu.

"Potřebujeme společnou evropskou vizi planety, ať už se jedná o jadernou energii, znečišťující průmysl nebo uhelné elektrárny."

Příloha: Program on-line akcí Strasbourg/Kehl 13.– 22.04.2021

13.04.2021	<p>Mnohojazyčnost a identita</p> <p><i>Jakou roli hraje mnohojazyčnost v regionální, národní a evropské identitě? Jak by měl být podporován mnohojazyčnost?</i></p> <p>Marta Kmet, Pedagogické centrum polských menšinových škol v Českém Těšíně Jordi Cicres, Univerzita Girona, Španělsko</p>
14.04.2021	<p>Kultura</p> <p><i>Co představuje přeshraniční a evropskou kulturu? Jak lze podpořit kulturní přeshraniční aktéry?</i></p> <p>Virginie Soulier, Univerzita v Perpignanu, Francie Marek Olszewski, sdružení Olza, Polsko & Hynek Böhme, Euroschola, Czech Republic</p>
15.04.2021	<p>Mobilita</p> <p><i>Jak lze posílit přeshraniční mobilitu zaměřenou na potřeby uživatelů? Jak by měla být podporována udržitelná mobilita?</i></p> <p>Peter Ulrich, Leibniz-Institut für Raumbezogene Sozialforschung, Německo Martine Camiade, Institut katalánských studií, Španělsko</p>
16.04.2021	<p>Životní prostředí</p> <p><i>Jak by měly být řešeny hlavní environmentální otázky v příhraničních regionech? Jak by měla být ochrana životního prostředí dále řešena přes hranice a na evropské úrovni?</i></p> <p>Loic Delhuyenne, Eurométropole Lille, Francie Martin Unfried, ITEM/Maastrichtská Univerzita, Nizozemí</p>
22.04.2021	<p>Panelová diskuse</p> <p><i>Prezentace a diskuse o výsledcích online workshopu</i></p> <p>Anne Sander, Evropský parlament, Štrasburk Nathalie Verschelde, Evropská komise, GŘ pro regionální a městskou politiku, Brusel Frank Scherer, Okres Ortenau a předseda ED Štrasburk-Ortenau Jeanne Barseghian, starostka města Straßburg a místopředsedkyně Eurodistriktu Štrasburk-Ortenau Joshua Frey, poslanec regionálního parlamentu Vábně-Württemberska, místopředseda Rady Horního Rýna, Euro-Institut Anthony Soares, Centrum přeshraničních studií, severní Irsko Thomas Richomme, student, Sciences Po Štrasburk</p>

Více informací:

<http://www.transfrontier.eu/tein4citizens/>

 @TEIN4Citizens